

Warszawa, 1 maja 2019 roku

Deklaracja warszawska dotycząca ponownego zjednoczenia Europy

Nasza Unia, nasza przyszłość

Dzień 1 maja 2004 roku to data przełomowa, która ma ogromne symboliczne i jednocześnie praktyczne znaczenie dla procesu ponownego zjednoczenia się kontynentu po upadku komunizmu w Europie. Był to trudny proces, a jednak pełen sukcesów politycznych, gospodarczych i społecznych. Unia Europejska stała się tym, czym jest obecnie – najbardziej rozwiniętym obszarem integracji gospodarczej, wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – przestrzenią, w której wyznawane są wspólne wartości i w której dąży się do osiągnięcia wspólnych celów. Przez ostatnie lata Unia Europejska stawiała przed wielowymiarowymi wyzwaniem, którym my, wszystkie państwa członkowskie razem, stawialiśmy czoła z mocnym postanowieniem aby przekuć je na nowe możliwości. Wspólnie staraliśmy się uczynić Unię Europejską silniejszą gospodarczo i bezpieczniejszą. Na naszych oczach spełniły się nadzieje i marzenia wielu pokoleń Europejczyków – marzenia o zjednoczonej Europie.

W czasie wypełnionym świętowaniem i radością, za osiem dni przywódcy wszystkich Państw Członkowskich spotkają się w Sybinie, by potwierdzić swoje zaangażowanie w projekt europejski. Niedługo po tym odbędą się wybory do Parlamentu Europejskiego i zostanie powołany nowy skład Komisji Europejskiej. Zachęcamy obywateli Europy do zajęcia stanowiska i oddania głosu. Tylko dzięki stałemu poparciu naszych obywateli uda nam się osiągnąć wspólny cel, jakim jest stworzenie silnej Unii Europejskiej, złożonej z silnych państw członkowskich i wspartej przez efektywne instytucje europejskie, działające zgodnie z zasadą subsydiarności, proporcjonalności i równości. Naszą wspólną wizję przyszłości przedstawiliśmy w Bratysławie i Rzymie. Kierując się nią, musimy przystąpić do zbiorowych działań angażujących wszystkie strony, nakierowanych na budowanie przyszłości Unii Europejskiej. Przygotowując się do stojących przed nami wyzwań, musimy chronić osiągnięcia UE i stosować takie samo podejście w stosunku do wszystkich Państw Członkowskich. Aktualnie omawianych jest wiele tematów dotyczących przyszłości UE, z których kilka zasługuje na szczególną uwagę.

Po pierwsze, musimy zakończyć proces tworzenia wspólnego rynku we wszystkich jego wymiarach i w zgodzie z innymi politykami. Ma to służyć wypracowaniu holistycznego podejścia do polityk wspólnego rynku, zgodnego z konkluzjami marcowej Rady Europejskiej i zapisami listu z 26 lutego 2019 roku, podpisanego przez 17 Państw Członkowskich. Silny i dobrze funkcjonujący wspólny rynek to konkurencyjna Unia Europejska. Jego rozwój wymaga dalekowzroczności, ambicji oraz uczciwej konkurencji opartej na jasnych, wyważonych, harmonijnych i przejrzystych zasadach oraz na politycznym zaangażowaniu. UE musi przeciwstawić się rosnącemu protekcjonizmowi na swoim terytorium i poza nim. Usunięcie przeszkód blokujących dalszą integrację i stworzenie optymalnych warunków dla współpracy gospodarczej leży w interesie wszystkich Państw Członkowskich. Tworzenie lepszych społecznych i gospodarczych warunków powinno iść w parze z zapewnieniem zrównoważonego, korzystnego dla wszystkich wzrostu i z działaniami mającymi na celu osiągnięcie lepszego poziomu życia i pracy we wszystkich Państwach Członkowskich. Cztery swobody wspólnego rynku są filarami Unii Europejskiej, które muszą być chronione i umacniane. Jednolity rynek powinien pozostać integralną, niepodzielną i otwartą przestrzenią, w której wszystkie Państwa Członkowskie są traktowane w sposób równy. Powinniśmy jednak pójść o krok dalej i wykorzystać ogromny potencjał cyfrowego wymiaru wspólnego rynku i rozwoju sztucznej inteligencji, aby Europa mogła skutecznie konkurować z innymi światowymi potęgami. Urzeczywistnienie tej wizji wymaga przyjęcia podejścia zakładającego tworzenie gospodarki opartej na danych i wysoki poziom cyberbezpieczeństwa. Musimy również zapewnić sprawiedliwy podział korzyści płynących z cyfrowego rozwoju Unii Europejskiej, w tym promocję kompetencji cyfrowych.

Po drugie, drzwi do UE pozostają otwarte. Integracja europejska Bałkanów Zachodnich powinna być postrzegana jako proces umacniania Europy i musi pozostać strategicznym celem politycznym UE. Rozszerzenie oparte na ocenie postępów jest najbardziej skuteczną polityką wspierania reform, utrwalania stabilności politycznej, zwiększania tempa rozwoju gospodarczego i zapewniania bezpieczeństwa oraz dobrosąsiedzkich relacji pomiędzy krajami aspirującymi do członkostwa w UE oraz między krajami członkowskimi i aspirującymi. Nie jest to tylko projekt techniczny; ma on siłę sprawczą, która jest konieczna do budowania dobrobytu i bezpieczeństwa na całym kontynencie. Zgodnie z zobowiązaniami z Agendy z Salonik, Deklaracji Sofijskiej i programu działań priorytetowych z Sofii będziemy nadal wspierać kraje regionu, które przeprowadzają konieczne reformy, wyznają europejskie wartości i dokonują strategicznych wyborów. Chcemy też w dalszym ciągu dzielić się z nimi naszymi doświadczeniami z procesu akcesyjnego.

Po trzecie, dziesięć lat po powołaniu Partnerstwa Wschodniego, UE ma możliwość podjęcia refleksji nad tą inicjatywą, podsumowania postępu jaki się dzięki niej dokonał i przygotowania ambitnych planów na przyszłość. Wzmocnienie relacji ze Wschodem jest inwestycją w stabilną przyszłość całej zjednoczonej Europy. UE powinna wspierać wschodnich partnerów w wypełnianiu ich zobowiązań umownych podjętych w stosunku do UE, szczególnie na mocy umów stowarzyszeniowych (w tym pogłębionych i całościowych stref wolnego handlu - DCFTA) i w przeprowadzaniu reform. Przyjrzymy się życzliwie wszystkim propozycjom w tym zakresie, również tym, które dotyczą pogłębienia integracji sektorowej pomiędzy partnerami i UE. UE w porozumieniu z partnerami powinna zwiększyć wysiłki podejmowane w ramach nakierowanej na konkretne działania Unii Śródziemnomorskiej, co przyczyni się do wypracowania odpowiedzi na liczne wyzwania stojące przed regionem euro-śródziemnomorskim. Podstawą tego podejścia powinien być pozytywny program skierowany na promowanie pokoju, bezpieczeństwa i dobrobytu w regionie poprzez dialog i współpracę, mając na uwadze nadrzędny cel, jakim jest polepszenie życia ludzi.

Po czwarte, w obliczu globalnych wyzwań i niestabilnej sytuacji w europejskim sąsiedztwie wschodnim i południowym, należy wzmocnić wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo UE. Aby zapewnić bezpieczeństwo naszym obywatelom i skutecznie promować polityczne i gospodarcze interesy Europy, konieczne jest utrzymanie zdecydowanego wspólnego stanowiska Państw Członkowskich. Pomimo wyzwań związanych z kryzysem migracyjnym, powinniśmy unikać niepotrzebnych kontroli na granicach wewnętrznych, przywrócić prawidłowe funkcjonowanie strefy Schengen i stworzyć przyjazny polityczny klimat dla jej rozszerzenia po spełnieniu wcześniej ustalonych technicznych warunków. Kompleksowe podejście do migracji powinno łączyć skuteczną kontrolę zewnętrznych granic UE, bardziej intensywne działania zewnętrzne, podejmowane we współpracy z krajami pochodzenia i tranzytu oraz zreformowany Wspólny Europejski System Azylowy, zgodnie z właściwymi konkluzjami Rady Europejskiej z czerwca i grudnia 2018 r. Jest to wyzwanie nie tylko dla poszczególnych państw, ale i dla całej Unii. W celu powstrzymania nielegalnej migracji i aby przeciwdziałać wymuszonym wyjazdom osób z ich ojczyzn, UE musi zmierzyć się z kwestią pierwotnych przyczyn migracji i zaangażować się w rozwój krajów pochodzenia imigrantów. Jednocześnie UE musi być zdolna do zapewnienia międzynarodowej ochrony tym, którzy jej naprawdę potrzebują, zgodnie z Konwencją genewską, w oparciu o istniejące międzynarodowe i krajowe instrumenty prawne. Powinniśmy ponadto stawić czoła różnego rodzaju zagrożeniom, w tym hybrydowym, dezinformacji, czy szkodliwej działalności cybernetycznej. UE musi promować wspólne wartości w Europie i na świecie, umacniając międzynarodowy porządek oparty o powszechnie uznawane zasady. Ponadto jest ważne, aby Europa więcej zainwestowała we wzmocnienie więzi transatlantyckiej.

Europa musi poprawić swoje zdolności obronne i pogłębić współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa w ramach UE we współpracy z partnerami, takimi jak NATO. Współpraca UE-NATO powinna zostać jeszcze bardziej rozwinięta i wzmocniona, na zasadzie wzajemnej konsolidacji, bez uszczerbku dla specyfiki polityk bezpieczeństwa i obrony któregośkolwiek z państw członkowskich, w duchu

otwartości i przejrzystości i z pełnym poszanowaniem zasad inkluzywności, wzajemności i autonomii decyzyjnej obu organizacji.

Po piąte, przyznajemy, że zmiany klimatyczne mają poważne konsekwencje i stanowią bezpośrednie zagrożenie dla Europy i świata. Zmiany klimatyczne to jedna z głównych bolączek naszych obywateli. Musimy szybko zareagować na ten problem poprzez przestawienie naszych gospodarek na niską emisję CO₂ i w ten sposób potwierdzić naszą wiodącą rolę w międzynarodowych działaniach na rzecz zapobiegania zmianom klimatycznym. Wyrażamy zadowolenie z przyjęcia na szczycie COP24 Katowickiego Pakietu Implementacyjnego (*Katowice Rulebook*) i potwierdzamy, że potrzebne są dalsze zbiorowe wysiłki i działania podejmowane przez wszystkie strony w celu realizacji założeń Porozumienia Paryskiego. Oczekujemy, że wkrótce przedstawiona zostanie ambitna długofalowa strategia UE na rzecz neutralności klimatycznej, zgodna z założeniami Porozumienia Paryskiego, uwzględniająca specyfikę Państw Członkowskich i konkurencyjność przemysłu europejskiego.

Po szóste, UE potrzebuje dobrze wyważonego porozumienia w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych, które powinno być uzupełnione skutecznymi i klarownymi zasadami wdrażania. Wieloletnie Ramy Finansowe są odbiciem politycznych priorytetów, które obraliśmy na naszą wspólną przyszłość. Te polityczne priorytety powinny odzwierciedlać zarówno większe zaangażowanie UE w nowe wyzwania, jak i kontynuację polityk zapisanych w traktatach. Zostało wyraźnie dowiedzione, że polityki te mają wartość dodaną dla Europy i wypracowany mechanizm realizacji, który może się sprawdzić również w świetle nowych wyzwań. Korzyści płynące z Polityki Spójności i Wspólnej Polityki Rolnej w pozytywny sposób wpływają na rozwój wszystkich krajów UE i umacniają integrację gospodarczą UE. Zgodnie z zapisami Bratysławskiej Deklaracji Przyjaciół Polityki Spójności, podnoszenie konwergencji gospodarczej i społecznej Państw Członkowskich przynosi korzyści z punktu widzenia długofalowej stabilności i jedności UE. Musimy wznowić proces nadrobiania zaległości, który został przerwany na skutek kryzysu finansowego i gospodarczego i uczynić go naszym wspólnym priorytetem. Działania mające na celu zatarcie różnicy w rozwoju innowacyjności wewnątrz UE powinny być wsparte środkami z budżetu UE.

Kluczem do sukcesu Unii Europejskiej jest jej zbliżenie do obywateli. Obywatele muszą poczuć, że mają realny wpływ na ogólny kierunek, w którym zmierza Unia. Dlatego musimy podjąć bardziej intensywne działania by zapewnić lepszy przekaz informacji na temat korzyści, płynących z UE dla codziennego życia obywateli i zachęcić ich do większego zaangażowania w sprawy UE. Innym aspektem, na którym powinniśmy się skupić, jest zwiększenie roli narodowych parlamentów w procesie decyzyjnym UE. Rządy wszystkich Państw Członkowskich muszą uczestniczyć w procesie decyzyjnym UE na takiej samej zasadzie oraz w duchu lojalnej współpracy i jedności. Należy brać pod uwagę interesy wszystkich Państw Członkowskich. W odpowiedzi na propozycje, aby poszerzyć zakres decyzji podejmowanych kwalifikowaną większością głosów, podkreślamy, że kultura konsensusu jest istotą Unii. Odnotowujemy jednocześnie, że wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE przyniesie nową polityczną i instytucjonalną rzeczywistość, również w Radzie. Rada Europejska powinna zachować swoją kluczową rolę przy powoływaniu składu nowej Komisji i przy określaniu, w drodze konsensusu, ogólnych politycznych kierunków i priorytetów na przyszłość UE.

Deklarujemy gotowość do dalszego działania na rzecz sukcesu projektu europejskiego jako całości. Unia Europejska jest naszym wspólnym dobrem.